

Ankestyrelsens statistikker

Børn og unge anbragt uden for hjemmet

Årsstatistik 2006

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel Børn og unge anbragt uden for hjemmet – årsstatistik 2006
Udgiver Ankestyrelsen, januar 2008
ISBN nr 978-87-7811-056-5
Opsætning Ankestyrelsen
Tryk Schultz
Bestilling Ankestyrelsen
Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K
Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00, E-post ast@ast.dk
Hjemmeside www.ast.dk

Indhold

Side	Kapitel
	1 Sammenfatning
	2 Afgørelser om anbringelse
	2.1 Afgørelse og samtykke
	2.2 Alder og køn
	2.3 Anledning til afgørelse om anbringelse
	2.4 Anbringelsessted
	2.5 Årsager til anbringelse
	2.6 Tilvejebringelse af barnets holdning til anbringelsen
	3 Anbragte børn og unge
	3.1 Anbragte børn og unge pr. 31. december 2006
	3.2 Opfølgning og andre sagshændelser i anbringelsesperioden
	3.3 Efterværn til unge over 18 år
	4 Baggrund og metode
	4.1 Anbringelsesstatistikens formål og etablering
	4.2 Statistikens opbygning og indhold
	4.3 Validering af de indberettede oplysninger
	4.4 Særlige forhold i forbindelse med oplysninger
	4.5 Personfølsomme oplysninger

Forord

Den 1. januar 2006 trådte anbringelsesreformen i kraft med nye regler om særlig støtte til børn og unge. Målsætningen med reformen var, at de anbragte børn skulle have samme muligheder for uddannelse, arbejde og familieliv som andre børn og unge.

En anbringelse uden for hjemmet skal andet og mere end fjerne barnet fra en uacceptabel situation i hjemmet. Anbringelsen skal også bidrage positivt til at hjælpe barnet videre.

Der er således fokus på såvel forhold i forbindelse med, at kommunen træffer afgørelse om anbringelse som forhold under selve anbringelsen.

Et afgørende grundlag for indsatsen er kommunernes sagsbehandling, herunder i forbindelse med inddragelsen af såvel forældremyndighedsindehavere som børnene.

Med reformen fik Ankestyrelsen en række nye opgaver, herunder etableringen af en statistisk overvågning af anbringelsesområdet.

Årsstatistikken 2006 er den første statistik om anbragte børn og unge, som afspejler ovenstående punkter.

Ankestyrelsen har tidligere offentliggjort *foreløbige* tal for de enkelte kvartaler i 2006 i særlige kvartalsstatistikker. I forbindelse med udarbejdelsen af årsstatistikken for 2006 er der gennemført en særlig validering af oplysningerne fra de indberettende kommuner. Tallene i årsstatistikken er således de endelige tal.

Størstedelen af de data, som indgår i årsstatistikken, vil kunne findes på Ankestyrelsens Dataportal på hjemmesiden www.ast.dk/dataportal. Her er det muligt at udtrække oplysninger fordelt på for eksempel kommuner.

Der vil i en senere rapport blive bragt en statistik for Ankestyrelsens afgørelser.

1 Sammenfatning

Den 1. januar 2006 trådte nye regler om særlig støtte til børn og unge i kraft (anbringelsesreformen). Ved lovændringen blev kravene til sagsbehandlingen præciseret, og det blev pålagt de centrale myndigheder at udøve en øget egendrift og kontrol på anbringelsesområdet.

I forlængelse heraf blev Ankestyrelsen pålagt at etablere en landsdækkende statistik om afgørelser i anbringelsessager i kommunerne, de sociale nævn og Ankestyrelsen. Denne udgivelse for 2006 er den første årsstatistik med oplysninger fra den nye statistik. Ankestyrelsen har tidligere offentliggjort foreløbige tal for 2006 i kvartalsstatistikker.

Anbringelse af børn og unge i 2006

Der blev i 2006 truffet afgørelse om anbringelse af 3.573 børn og unge. 89 procent af afgørelserne skete med samtykke fra forældrene (frivillige anbringelser), mens 8 procent skete uden samtykke fra forældrene (tvangsmæssige anbringelser). For 3 procent blev besluttet, at den unge skulle anbringes som led i en dom (ungdomssanktion).

Ved udgangen af 2006 var der anbragt 14.276 børn og unge.

Generelt er anbringeshyppigheden stigende med børnenes/de unges alder.

Anledning til anbringelse

I halvdelen af afgørelserne om anbringelse i 2006 havde forældrene været medvirkende til starten af anbringelsessagen – hver 8. sag startede alene på forældrenes foranledning. I ca. en tredjedele af sagerne var det barnet/den unge, som selv henvendte sig til kommunen. Dog som ofte sammen med eller efter underretning fra andre.

33 procent af anbringelsessagerne blev rejst på kommunens initiativ, og i 30 procent af sagerne indgår underretning(er) fra skole, dag- eller fritidshjem som anledning til, at der blev rejst sag om anbringelse uden for hjemmet.

Årsag til anbringelse

I 56 procent af afgørelserne om anbringelse var det en udslagsgivende årsag til anbringelsen, at der var problemer med barnets/den unges adfærd og/eller tilpasning.

Skoleproblemer og problemer i fritid og/eller venskaber udgør hver godt en tredjedel af årsagerne til anbringelsen. I knap en fjerdedel af afgørelserne, var det udslagsgivende, at barnet/den unge havde misbrugsproblemer og/eller havde udvist kriminel adfærd.

I 14 procent var en nedsat funktionsevne (fysisk/psykisk lidelse og udviklingshæmning), enten alene eller sammen med andre årsager afgørende for, at der blev truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

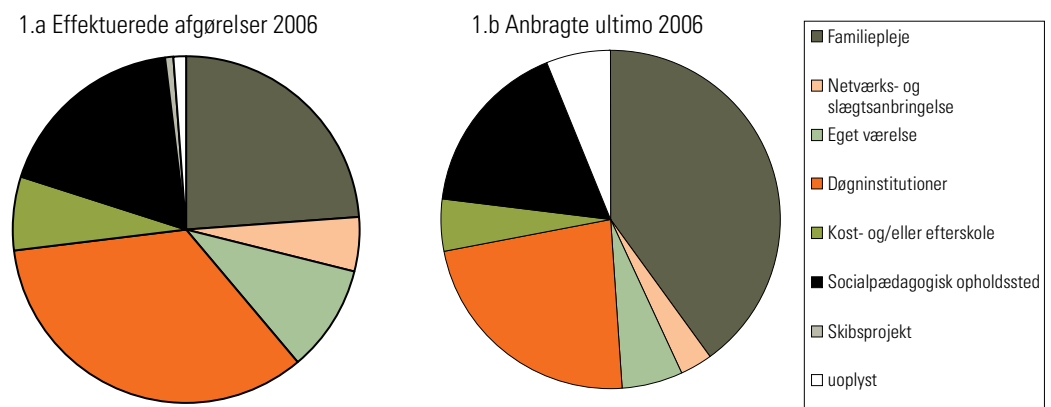
I mere end 9 ud af 10 af afgørelserne var det en udslagsgivende årsag til afgørelse om anbringelse, at der var problemer hos forældrene eller i hjemmet. I hvert tiende tilfælde var der for eksempel konstateret vold eller trusler om vold mod barnet eller den unge. Seksuelle overgreb indgik som årsag i 2 procent af afgørelserne.

Anbringelsessted

3.660 børn og unge blev i 2006 anbragt i et anbringelsessted, en døgninstitution, et godkendt opholdssted, en netværksplejefamilie eller en plejefamilie. I 28 procent af tilfældene blev barnet/den unge som første anbringelsessted anbragt i plejefamilie – heraf mere end hver sjette i netværkspleje eller slægtsanbringelse, jf. *figur 1.a*.

Ved udgangen af 2006 var 43 procent af alle anbragte børn og unge anbragt i plejefamilie. Hver tiende heraf var anbragt i netværkspleje eller slægtsanbringelse, jf. *figur 1.b*.

Figur 1.1 Anbragte børn og unge fordelt efter anbringelsessted, 2006

34 procent af anbringelserne i 2006 skete på en døgninstitution som første anbringelsessted, jf. *figur 1.a*. Ved udgangen af 2006 var 23 procent af det samlede antal anbragte børn og unge anbragt på en døgninstitution, jf. *figur 1.b*.

Øvrige oplysninger i statistikken

I statistikkens kapitel 2 gennemgås udover de nævnte oplysninger desuden oplysninger om tilvejebringelse af barnets/den unges holdning til anbringelsen.

I kapitel 3, som fokuserer på opfølgninger og andre sagshændelser for anbragte børn og unge, er der oplysninger om antal flytninger til nyt anbringelsessted, ændringer af anbringelse uden samtykke til anbringelse med samtykke, generelle opfølgninger af indsats og handleplan, sager forelagt for børn og unge-udvalget samt om antal hjemgivelser og andet ophør. Herudover er der oplysninger om afgørelser om efterværn forud for det 18. år samt om antal effektueringer af efterværn med døgnophold i 2006.

Kapitel 4 indeholder en gennemgang af statistikkens baggrund og metode, herunder valideringen af de oplysninger, kommunerne har indberettet til statistikken.

Det bemærkes, at alle henvisninger i statistikken sker til den lovgivning, der var gældende i 2006, hvor afgørelserne blev truffet. Der gøres opmærksom på, at paragrafferne blev ændret ved årsskiftet 2006/2007. Alle paragrafhenvvisninger sker til serviceloven, med mindre andet eksplicit er anført.

2 Afgørelser om anbringelse i 2006

Kapitel 2 er baseret på kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen, dels om kommunens afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, dels om de anbringelser, der blev effektueret med kommunen som handlekommune i 2006.

Statistikken omfatter oplysninger om 3.573 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, som blev truffet i 2006, samt om 3.660 anbringelser, som blev effektueret i 2006.

2.1 Afgørelse og samtykke

For 2006 har kommunerne indberettet 3.573 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

89 procent af afgørelserne om anbringelse blev truffet *med* samtykke fra de unge over 15 år og forældremyndighedsindehaverne (frivillige anbringelser), 8 procent af afgørelserne blev truffet *uden* samtykke (tvangsmæssige anbringelser), og 3 procent var afgørelser om ungdomssanktion som led i en dom, *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1 Afgørelser om anbringelse med samtykke, uden samtykke eller bestemt ved dom

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Med samtykke	893	90	844	88	785	90	667	91	3.189	89
Uden samtykke	67	7	86	9	62	7	45	6	260	8
Ungdomssanktion	37	4	27	3	23	3	22	3	109	3
Afgørelser i alt	998	100	962	100	873	100	737	100	3.573	100

Note: Afgørelser i alt indeholder 15 uoplyste

Gennem 2006 var der et fald i antallet af afgørelser om anbringelse fra 998 i 1. kvartal 2006 til 737 i 4. kvartal 2006.

Fordelingen af afgørelserne på de tre typer afgørelser var nogenlunde den samme i landets regioner, *jf. tabel 2.2*.

Tabel 2.2 Afgørelser om anbringelse med samtykke, uden samtykke eller bestemt ved dom, fordelt geografisk efter de fra 2007 gældende regioner

2006	Med samtykke		Uden samtykke		Ungdomssanktion		Afgørelser i alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Region Nordjylland	359	89	34	8	9	2	402	100
Region Midtjylland	554	91	43	7	14	2	611	100
Region Syddanmark	820	89	68	7	31	3	919	100
Region Hovedstaden	976	89	81	7	41	4	1.098	100
Region Sjælland	459	91	33	7	14	3	506	100
Ikke fordelt på regioner	22	96	1	4	-	-	23	100
Hele landet	3.189	89	260	8	109	3	3.573	100

Note: Det har ikke været muligt at fordele alle indberettede afgørelser på nye regioner efter kommunalreformen. Sumtallene indeholder 15 med afgørelsesart uoplyst

Af de i alt 260 afgørelser om anbringelse der blev truffet *uden* samtykke i 2006 blev 89 afgørelser om anbringelser truffet *uden* samtykke af børn og unge-udvalget til trods for at den unge over 15 år havde erklæret sig enig. 21 afgørelser om anbringelse *uden* samtykke blev truffet trods samtykke fra både forældre og den unge over 15 år, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3 Afgørelser om anbringelse uden samtykke fordelt efter bestemmelser i § 42

2006	Antal	Pct.
Uden samtykke fra forældre og den unge over 15 år (§ 42, stk. 1)	181	68
Trods samtykke fra forældre og den unge over 15 år (§ 42, stk. 2)	21	8
Trods den unge over 15 år erklærede sig enig (§ 42, stk. 3)	89	33
Afgørelser uden samtykke i alt	260	100

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for afkrydsning i flere felter.

Kommunens beslutning om at anbringe et barn eller en ung træffes primært med samtykke fra barnet, hvis det er fyldt 15 år og forældrene, jf. servicelovens § 40.

Ønsker forældremyndighed og den unge ikke at give samtykke til anbringelse, og er der åbenbar risiko for, at barnets/den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, kan der efter servicelovens § 42 træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet *uden* samtykke fra forældremyndighedsindehaver(ne) og den unge over 15 år.

Herudover kan det ved dom bestemmes, at en ung, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal undergive sig ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a. Ungdomssanktion indebærer en længerevarende socialpædagogisk behandling, hvori der indgår et element af fastholdelse.

2.2 Alder og køn

I 2006 vedrørte 69 procent af de nye afgørelser om anbringelse uden for hjemmet børn og unge i alderen 12-17 år, mens 10 procent af afgørelserne om anbringelse vedrørte børn i alderen 0-3 år, jf. tabel 2.4.

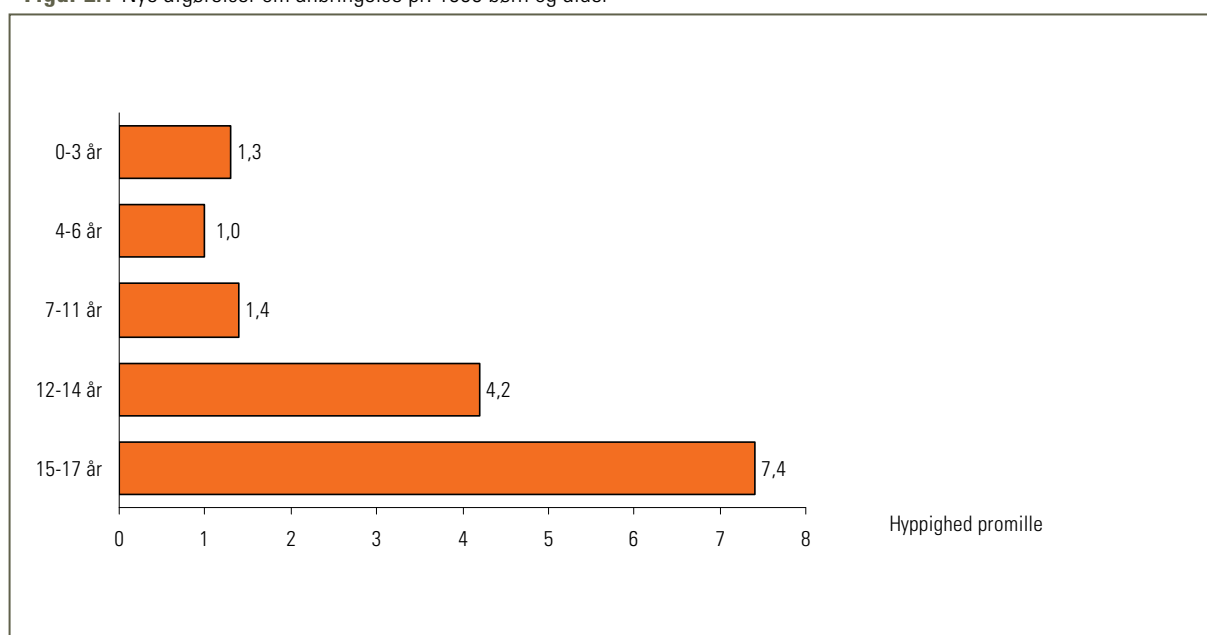
Tabel 2.4 Afgørelser om anbringelse fordelt efter børnenes/de unges alder på afgørelsestidspunktet

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	95	10	83	9	85	10	72	10	335	10
4-6 år	62	6	65	7	48	6	47	6	222	6
7-11 år	143	14	159	17	105	12	96	13	503	14
12-14 år	251	25	240	25	223	26	202	27	916	26
15-17 år	428	43	400	42	403	46	307	42	1.538	43
18 år og derover	19	2	15	2	8	1	12	2	54	1
Afgørelser i alt	998	100	962	100	873	100	737	100	3.573	100

Note: I tabellens sumtal indgår 5 afgørelser, hvor barnets alder er uoplyst

Gennem hele 2006 faldt antallet af afgørelser om anbringelser for alle aldersgrupper.

Generelt er anbringelseshyppigheden stigende med børnenes/de unges alder. De aldersbetingede anbringelseshyppigheder i forhold til befolkningstallet, det vil sige antal anbragte børn pr. 1000 børn i aldersgruppen, er illustreret i figur 2.1.

Figur 2.1 Nye afgørelser om anbringelse pr. 1000 børn og alder

I 2006 blev der anbragt flere drenge end piger, *jf. tabel 2.5.*

Tabel 2.5 Afgørelser om anbringelse fordelt efter børnenes/de unges køn og alder på afgørelsestidspunktet

2006	Drenge		Piger		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	180	10	154	9	335	9
4-6 år	133	7	88	5	222	6
7-11 år	282	15	219	13	503	14
12-14 år	441	24	475	28	916	26
15-17 år	798	43	739	44	1.538	43
18 år og derover	32	2	21	1	54	2
Afgørelser i alt	1.867	100	1.697	100	3.573	100

I sumtallene indgår 11 afgørelser, hvor barnets alder eller køn er uoplyst

De anbragte piger var i gennemsnit ældre end de anbragte drenge. 72 procent af afgørelserne vedrørte piger var mellem 12-17 år, mens 66 procent af drengene var i samme aldersgruppe.

2.3 Anledning til afgørelser om anbringelse

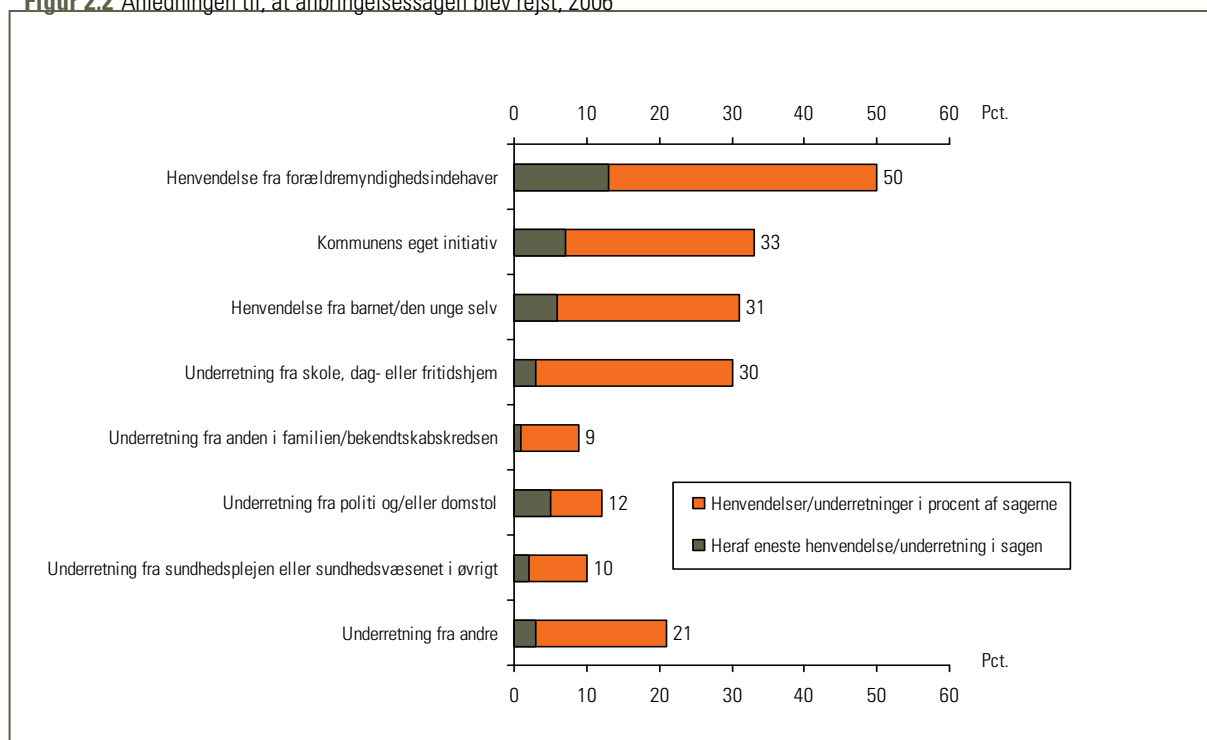
Baggrunden for, at kommunen iværksætter en undersøgelse af et barns eller en ungs forhold kan være henvendelse fra familien eller barnet/den unge selv om hjælp eller særlig støtte. Kommunen kan endvidere gennem underretningsreglerne i §§ 35 og 36 være blevet gjort opmærksom på behovet for støtte, ligesom kommunen selv kan blive opmærksom på barnet/den unges behov - eksempelvis gennem undersøgelse af andre søskendes forhold. Der kan således være flere anledninger til samme anbringelse.

I halvdelen af afgørelserne om anbringelse i 2006 blev sagen om anbringelse blandt andet rejst efter henvendelse fra en forældremyndighedsindehaver. I 13 procentpoint af disse tilfælde var det den eneste anledning.

I 33 procent af afgørelserne om anbringelse var anledningen kommunens eget initiativ, heraf var det i 7 procentpoint den eneste anledning.

I 30 procent var anledningen til afgørelserne om anbringelse underretninger fra skole, dag- eller fritidshjem, heraf var det i 3 procentpoint den eneste anledning til, at sagen om anbringelse blev rejst *jf. figur 2.2*.

Figur 2.2 Anledningen til, at anbringelsessagen blev rejst, 2006

I 31 procent af afgørelserne var det en henvendelse fra barnet/den unge selv, der var anledningen til, at sagen om anbringelse blev rejst, heraf i 6 procentpoint som den eneste årsag.

12 procent af sagerne blev rejst foranlediget af underretning fra politi og/eller domstol, heraf 5 procentpoint, som den eneste årsag.

9 procent af sagerne var foranlediget af underretning fra familie eller bekendtskabskredsen, heraf 1 procentpoint som eneste årsag. I 10 procent blev sagerne om anbringelse rejst efter underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt, heraf 2 procentpoint som eneste årsag til at sagen om anbringelse blev rejst.

I 60 procent af sagerne var der to eller flere henvendelser/underretninger som anledning til, at sagen om anbringelse blev rejst.

2.4 Anbringelsessted

I forbindelse med kommunens afgørelse om anbringelse uden for hjemmet visiteres barnet eller den unge til en døgninstitution, et godkendt opholdssted, en netværksplejefamilie eller en plejefamilie, som må anses for egnet til at imødekomme barnets/den unges særlige behov.

I anbringelsesstatistikken er disse tilbud yderligere specificeret end i loven. Blandt andet skelnes mellem anbringelse i netværksplejefamilie og slægtsanbringelse, jf. definition i *faktaboks*.

Der skelnes mellem anbringelse i netværksplejefamilie og slægtsanbringelse. I anbringelsesstatistikken er definitionen som følgende:

- 'Netværksplejefamilie': Barnet/den unge er anbragt hos personer, som har været en del af netværket for barnet/den unge forud for sagens start, og som barnet/den unge *ikke* har en familiemæssig relation til.
- 'Slægtsanbringelse': Barnet/den unge er anbragt hos personer, som pågældende barn/ung har en familiemæssig relation til.

I alt 3.660 afgørelser om anbringelse uden for hjemmet blev effektueret i 2006. En del af anbringelserne i 2006 vedrørte afgørelser, som var truffet i 2005.

28 procent blev anbragt i plejefamilie, heraf blev 4 procentpoint af børnene/de unge anbragt i netværksplejefamilie, 1 procentpoint blev anbragt hos slægt og 24 procentpoint blev anbragt i anden plejefamilie, *jf. tabel 2.6.*

Tabel 2.6 Første anbringelsessted, når barnet bliver anbragt

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	310	30	278	32	217	22	234	32	1.039	28
- netværksplejefamilie	57	6	21	2	36	4	28	4	142	4
- slægtsanbringelse	14	1	10	1	5	0	4	0	33	1
- anden plejefamilie	239	23	247	28	176	18	202	27	864	24
Eget værelse	96	9	77	9	113	11	72	10	358	10
Døgninstitutioner	390	37	313	36	295	29	257	35	1.255	34
- kommunale døgntilbud	83	8	68	8	45	5	54	7	250	7
- akutinstitution	87	8	74	8	71	7	60	8	292	8
- døgninstitution, sikret afdeling	14	1	9	1	13	1	14	2	50	1
- døgninstitution, anden afdeling	206	20	162	19	166	17	129	18	663	18
Kost- og/eller efterskole	42	4	30	3	174	17	28	4	274	8
Socialpædagogisk opholdssted	180	17	171	20	178	18	147	20	676	19
Skibsprojekt	11	1	5	1	10	1	2	0	28	1
I alt	1.043	100	877	100	1.003	100	737	100	3.660	100

Note: Døgninstitutioner omfatter her kommunale døgntilbud, akutinstitution og amtskommunale døgninstitutioner 30 uoplyste

Der var således tale om, at mere end en sjettedel af de børn og unge, der i første omgang blev besluttet anbragt i plejefamilie i 2006, blev anbragt hos slægt eller netværk som første anbringelsessted.

34 procent af børnene/de unge blev i 2006 anbragt i en døgninstitution som første anbringelsessted. Heraf blev 9 procentpoint anbragt i akutinstitution.

19 procent blev anbragt i et socialpædagogisk opholdssted. 10 procent blev anbragt i eget værelse og 8 procent i kost- eller efterskole. 1 procent blev anbragt i et skibsprojekt.

2.5 Årsager til anbringelse

Kommunerne har indberettet de udslagsgivende årsager til afgørelser om anbringelse. Der er ofte tale om flere årsager til en anbringelse.

I 56 procent var det generelle adfærds og/eller tilpasningsproblemer hos barnet/den unge, som var udslagsgivende til afgørelser om anbringelse. *jf. tabel 2.7.*

Tabel 2.7 Udslagsgivende årsager hos barnet/den unge til afgørelsen om anbringelse

2006	Antal afgørelser	Procent
Generelle adfærds- og/eller tilpasningsproblemer	1.893	56
Skoleproblemer	1.159	34
Problemer i fritid og/eller venskaber, netværk mm.	1.078	32
Selvdestruktiv, opmærksomhedssøgende adfærd	599	18
Misbrugsproblemer	382	11
Kriminel adfærd	384	11
Underkastet ungdomssanktion	89	3
Manglende familierelationer, gadebarn	208	6
Psykisk lidelse	282	8
Udviklingshæmning	202	6
Nedsat fysisk funktionsevne	116	3
Sundhedsforhold, helbred i øvrigt	327	10
Sprogproblemer	87	3
Uledsaget flygtningebarn/unge	26	1
Andre udslagsgivende forhold hos barnet/den unge	795	24
Ingen udslagsgivende forhold hos barnet/den unge	470	14

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager. Der er i 3.573 afgørelser om anbringelse angivet udslagsgivende årsager for barnet/den unge

I 66 procent var det skoleproblemer eller problemer i fritid og/eller venskaber for barnet/den unge, der var medvirkende årsager til afgørelsen om anbringelsen.

I 14 procent af afgørelserne om anbringelse var der *ingen* udslagsgivende forhold hos barnet/den unge, og det var således *alene* forhold hos forældrene eller i hjemmet, der var udslagsgivende for afgørelsen om anbringelsen. I de resterende 86 procent var forhold hos børnene udslagsgivende for afgørelsen om anbringelsen.

I 506 afgørelser om anbringelse i 2006, svarende til 14 procent, var en nedsat funktionsevne (fysisk/psykisk lidelse og udviklingshæmning), enten alene eller sammen med andre årsager hos barnet/den unge, udslagsgivende for, at der blev truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, *jf. tabel 2.8.*

Table 2.8 Nedsat fysisk/ psykisk funktionsevne samt andre udslagsgivende årsager hos barnet/den unge

2006	Antal afgørelser	procent
Nedsat funktionsevne alene årsag og/eller andre årsager hos barnet/den unge til afgørelse om anbringelse	506	14
Andre udslagsgivende årsager til afgørelser om anbringelse	3.060	86
Afgørelser i alt	3.573	100

Kommunerne har ligeledes indberettet de årsager, som hos forældrene var udslagsgivende for anbringelsen af barnet/den unge, *jf. tabel 2.9.*

Table 2.9 Udslagsgivende årsager til anbringelsen hos forældrene eller i hjemmet

2006	Antal afgørelser	Procent
Voldsom disharmoni i hjemmet	1.251	37
Misbrugsproblemer hos forældrene	678	20
Psykiske lidelser hos forældrene	472	14
Grove omsorgssvigt (forladt barnet, hindrer behandling mv.)	385	12
Ingen omsorg (afsoning, barnet/den unge smidt ud)	293	9
Vold eller trusler om vold mod barnet/den unge	318	10
Seksuelle overgreb, incest	52	2
Anden kriminell adfærd i hjemmet	85	3
Fysisk dårlige sundhedsforhold i hjemmet	173	5
Forældre afdøde ved døden (forældreløs)	46	1
Alvorlig sygdom eller dødsfald i hjemmet i øvrigt	97	3
Udviklingshæmning hos forældrene	93	3
Nedsat fysisk funktionsevne hos forældrene	65	2
Anbringelse med henblik på bortadoption	10	0
Andre udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet	1.315	39
Ingen udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet	374	11

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager. Der er i 3.573 afgørelser om anbringelse angivet udslagsgivende årsager for barnet/den unge

Voldsom disharmoni i hjemmet var i 37 procent den årsag hos forældrene, der var udslagsgivende for kommunernes afgørelse om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

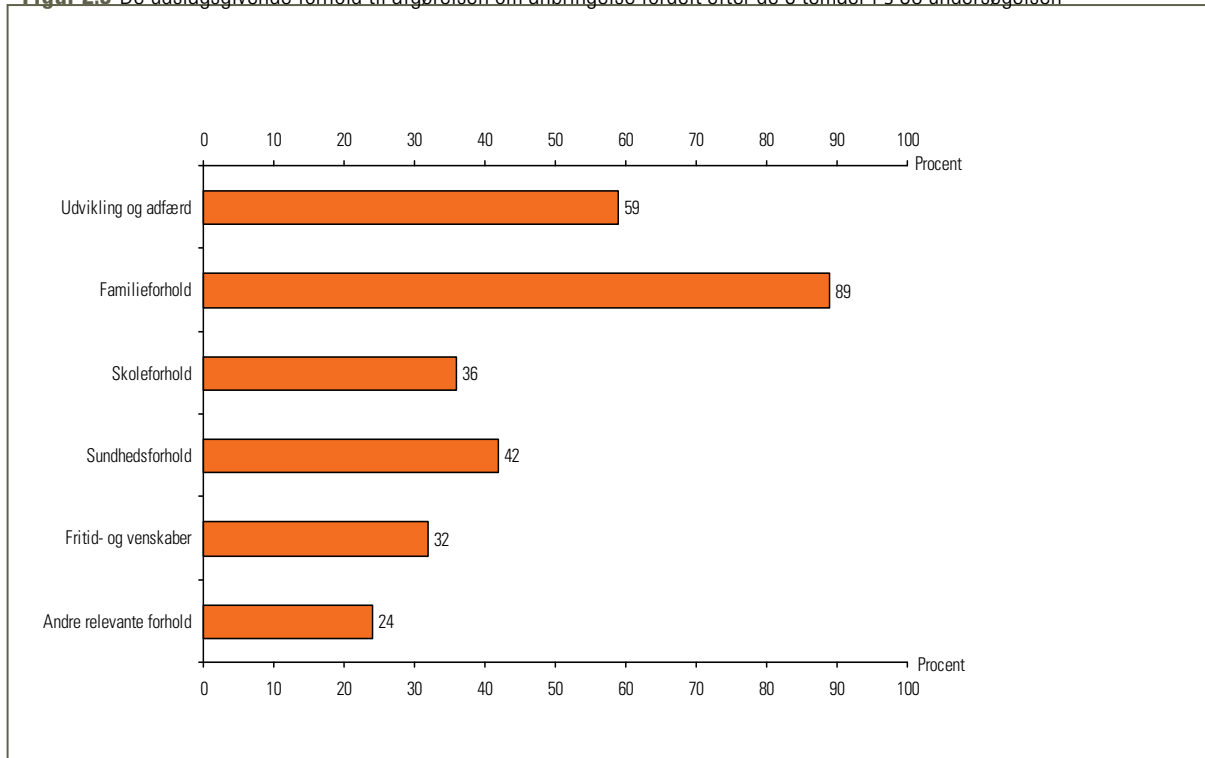
I 20 procent var forældrenes misbrugsproblemer udslagsgivende for afgørelsen om anbringelse, mens psykiske lidelser hos forældrene i 14 procent var udslagsgivende for afgørelsen. I 21 procent var årsagen til afgørelsen om anbringelsen enten grove omsorgssvigt eller ingen omsorg. Det kan være forældre, som afsoner fængselsstraf, hindrer behandling af barnet/den unge mv.

Forholdene hos forældrene eller i hjemmet var i 89 procent udslagsgivende for de trufne afgørelser om anbringelse, idet der i 11 procent af sagerne ingen årsager var angivet hos forældrene.

Forud for en anbringelse skal kommunen gennemføre en nærmere undersøgelse af barnet/den unges forhold. Kommunens undersøgelse skal, jf. servicelovens § 38, anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets/den unges:

1. udvikling og adfærd
2. familieforhold
3. skoleforhold
4. sundhedsforhold
5. fritidsforhold og venskaber samt
6. andre relevante forhold

De udslagsgivende forhold for barnet/den unge samt hos forældrene er fordelt efter de 6 temaer i § 38 undersøgelsen, jf. figur 2.2.

Figur 2.3 De udslagsgivende forhold til afgørelsen om anbringelse fordelt efter de 6 temaer i § 38 undersøgelsen

Note: Figuren er baseret på tabel 2.7 og 2.9. I kapitel 4 er der gjort rede for kategoriseringen.

Familieforhold indgik som udslagsgivende årsag om at rejse sag om anbringelse i 89 procent af afgørelserne. Hensynet til barnets eller den unges udvikling og adfærd indgik som udslagsgivende årsag i 59 procent af sagerne, og sundhedsforhold i 42 procent af sagerne.

I 36 procent af afgørelserne om anbringelse indgik skoleproblemer som udslagsgivende årsag, mens problemer med fritid og/eller venskaber indgik i 32 procent af afgørelserne.

2.6 Tilvejebringelse af barnets holdning til anbringelsen

Kommunerne har pligt til at tilbyde barnet/den unge en samtale inden der træffes afgørelse om anbringelse. Herved skal barnet/den unges holdning til anbringelsen søges tilvejebragt.

Af de 3.573 afgørelser om anbringelser, der blev truffet i 2006, er der gennemført en samtale med barnet/ den unge i forbindelse med 2.824 afgørelser om anbringelse, svarende til 79 procent, *jf. tabel 2.11.*

Tabel 2.11 Tilvejebringelse af barnets holdning til anbringelsen

	0-3	4-6	7-11	12-14	15-17	18-	I alt	Pct.
Ved samtale	33	127	397	838	1.395	36	2.824	79
Ved andet end samtale	182	58	42	27	26	0	335	9
- Barnet/den unge ønskede ikke samtalen gennemført	0	0	0	6	2	0	8	0
- Barnet/den unges modenhed talte imod at gennemføre en samtale (§ 58, stk.2)	158	38	22	7	8	0	233	7
- Sagens karakter talte afgørende imod at gennemføre samtale (§ 58, stk. 2)	1	10	13	11	10	0	45	1
- Flere af ovenstående årsager	23	10	7	3	6	0	49	1
Andre årsager	39	27	48	18	47	3	163	5
Årsag uoplyst/ Tilvejebringelse uoplyst	84	10	16	32	70	14	228	7
I alt	335	222	503	916	1.538	54	3.573	100

Note: Sumtallet indeholder 5 afgørelser, som er uoplyst på alder

Såfremt barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler i mod samtale gennemførelse, kan samtalen udelades. I 9 procent af sagerne blev der ikke gennemført en samtale med barnet inden afgørelsen af ovenstående årsager.

3 Anbragte børn og unge i 2006

For de børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, træffer kommunerne løbende afgørelser om anbringelsesforløbet, herunder om opfølgning og revision af handleplan og indsats, flytning og hjemgivelse eller andet ophør. Kommunerne indberetter kommunens afgørelser og andre sagshændelser i forhold til de anbragte børn og unge til anbringelsesstatistikken.

I dette kapitel beskrives de afgørelser og andre sagshændelser i anbringelsesperioden, som kommunerne har indberettet vedrørende 2006. I det indledende afsnit 3.1 findes en opgørelse af antallet af anbragte børn og unge pr. 31. december 2006 baseret på Ankestyrelsens registreringer.

3.1 Anbragte børn og unge pr. 31. december 2006

De indberetninger af effektuerede anbringelser og sagshændelser mv. i anbringelsesperioden, som Ankestyrelsen har registreret i anbringelsesstatistikregisteret, giver mulighed for at følge børnene/de unge igennem året.

Det har herved været muligt at beregne, hvor mange børn og unge, der ifølge det registrerede var anbragt ved udgangen af 2006. Det beregnede antal anbragte børn og unge, fordelt på aldersgrupper, fremgår af *tabel 3.1*.

Tablet 3.1 Antal børn og unge anbragt uden for hjemmet pr. 31. december 2006

Alder ult. 2006	2006	
	Antal	Procent
0-3 år	639	5
4-6 år	872	6
7-11 år	2.817	20
12-14 år	3.015	21
15-17 år	4.904	34
18 år og derover	2.029	14
I alt anbragte ult. 2006	14.276	100

Note: Beregnede tal

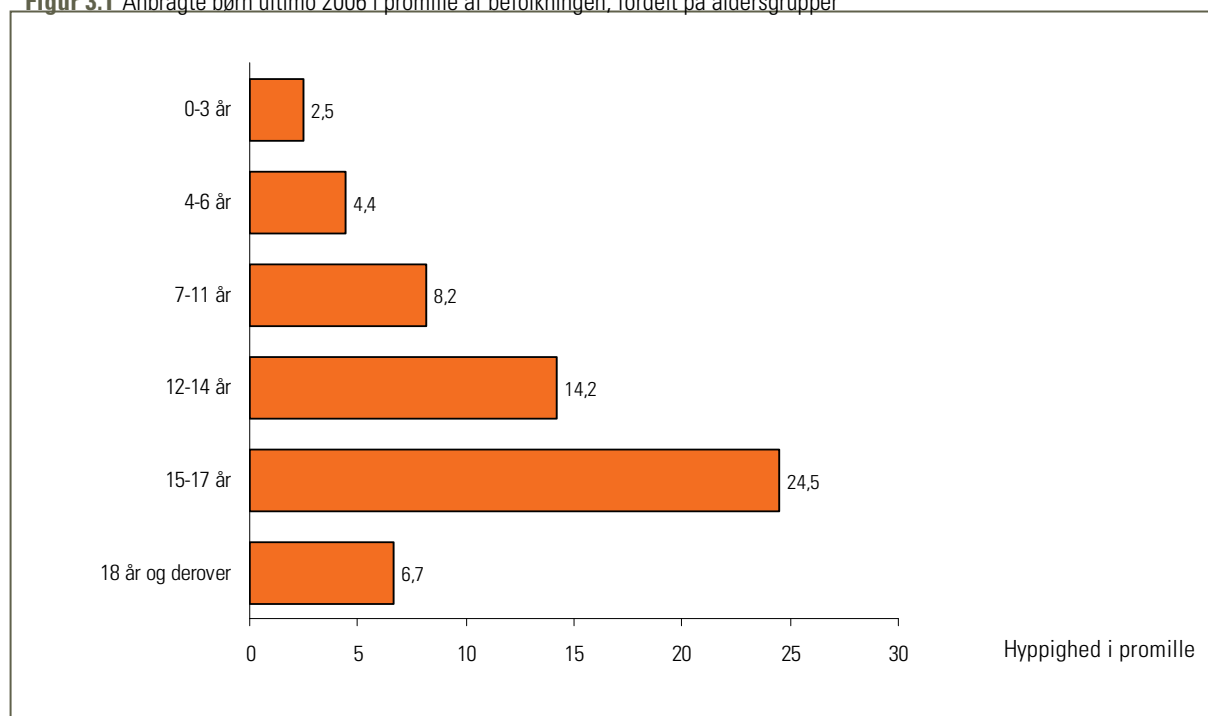
Ifølge opgørelsen i *tablet 3.1* var der ved årets udgang anbragt i alt 14.276 børn og unge uden for hjemmet, heraf 2.029 unge over 18 år i efterværn, jf. § 62a.¹

Som det fremgår af tabellen, udgjorde anbragte i alderen mellem 12 og 17 år mere end halvdelen (55 procent) af det samlede antal anbragte børn og unge ved årets udgang.

Anbragte børn i alderen under 12 år udgjorde 31 procent af det samlede antal anbragte børn og unge ved årets udgang. Anbragte børn mellem 0 og 3 år udgjorde 5 procent.

Anbringelseshyppigheden, dvs. antal anbragte pr. 1.000 børn i aldersgruppen (promille), stiger med børnenes alder, jf. *figur 3.1*.

¹ Det bemærkes, at opgørelsen er behæftet med en vis usikkerhed på grund af indkøringsvanskeligheder med den nye anbringelsesstatistik og kommunalreformen, som i nogle af de sammenlagte kommuner har vanskeliggjort en efterfølgende validering af anbringelsesdata for de pr. 1. januar 2007 nedlagte, eventuelt delte, kommuner, jf. Kapitel 4 Baggrund og metode.

Figur 3.1 Anbragte børn ultimo 2006 i promille af befolkningen, fordelt på aldersgrupper

I aldersgruppen 0-3 år var der anbragt 2,5 promille af det samlede antal børn. I aldersgruppen 4-6 år var anbragt 4,4 promille, og blandt de 7-11-årige var anbringeshyppigheden 8,2, mens den for de 12-14-årige var 14,2 promille.

24,4 promille af det samlede antal 15-17-årige var ved årets udgang anbragt uden for hjemmet.

6,7 promille af de 18-22-årige har ophold i et anbringelsessted som led i efterværn, jf. § 62a.

6.121 børn, svarende til 43 procent, var ved udgangen af 2006 anbragt i plejefamilier, herunder netværksplejefamilie og slægtsanbringelse, som udgjorde godt 3 procent af det samlede antal anbragte børn og unge ved årets udgang, *tabel 3.2*.

Tablet 3.2 Beregnet antal børn og unge anbragt uden for hjemmet pr. 31. december 2006

	2006	
	Antal	Procent
Anbringelsessted ult. 2006		
Plejefamilie mv.	6.121	43
- Heraf netværksplejefamilie	208	2
- Heraf slægtsanbringelse	246	2
- Heraf plejefamilie i øvrigt	5.644	40
Eget værelse	784	6
Døgnophold i institution mv.	3.308	23
- Heraf kommunale døgntilbud	627	4
- Heraf akutinstitution	307	2
- Heraf døgninstitution, sikret afdeling	86	1
- Heraf døgninstitution, anden afdeling	2.288	16
Kost- og/eller efterskole	708	5
Socialpædagogisk opholdssted	2.477	17
Skibsprojekt	50	0
Uoplyst ²	828	6
I alt anbragte ult. 2006	14.276	100

Note: Beregnede tal

I alt 3.308 eller 23 procent af børnene/de unge var anbragt med døgnophold i institution herunder akutinstitutioner og kommunale døgntilbud.

I alt 2.477 eller 17 procent havde ophold i socialpædagogiske opholdssteder.

85 procent af børnene/de unge var anbragt ved udgangen af 2006 med samtykke efter § 40, stk.3 nr. 8, jf. tabel 3.3.

² Det relativt store antal uoplyste (6 procent), som fremgår af tabellen, hænger sammen med indkøringsvanskeligheder ved den nye statistik, idet Ankestyrelsen ikke for alle børn og unge, som var anbragt ved statistikens start 1. januar 2006, havde fået indberettet fornødne oplysninger om, hvilket anbringelsessted børnene/de unge var anbragt i.

Tabel 3.3 Beregnet antal børn og unge anbragt uden for hjemmet pr. 31. december 2006

	2006	
	Antal	Procent
Samtykkestatus ult. 2006		
Anbragt med samtykke	12.103	85
Anbragt uden samtykke	1.282	9
Anbragt ved effektivering af dom (ungdomssanktion)	136	1
Anbringelsesstatus uoplyst ³	755	5
I alt anbragte ult. 2006	14.276	100

9 procent var anbragt uden samtykke efter § 42 eller 45. Én procent af de unge havde ophold på anbringelsessted som led i fuldbyrdelse af dom (ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74a).

3.2 Opfølgning og andre sagshændelser i anbringelsesperioden

Oplysningerne er baseret på kommunernes indberetninger af syv typer af afgørelser og andre sagshændelser under anbringelsen. Der er registreret 11.826 afgørelser og andre sagshændelser vedrørende de anbragte børn og unge med hændelsesdato i 2006. Indberetningerne omfatter blandt andet 6.972 generelle opfølgninger, 1.220 skift af anbringelsessted samt 2.358 hjemgivelser og andet ophør, jf. *tabel 3.4*.

Tabel 3.4 Registrerede opfølgninger og andre sagshændelser i anbringelsesperioden

2006	Antal	Procent
1. Iværksættelse af flytning/ændring af anbringelsessted	1.220	10
2. Ændring af anbringelse uden samtykke til anbringelse med samtykke	93	1
3. Generel opfølgning af indsats og handleplan, afgørelse om revision	6.972	59
4. Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden	473	4
5. Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse	2.358	20
6. Afgørelse om efterværn forud for det 18. år	424	4
7. Iværksættelse af efterværn med døgnophold, herunder genetablering	292	3
Registrerede afgørelser/sagshændelser i alt	11.826	100

Det bemærkes til antallet af registreringer, at enkelte kommuner, blandt andet under henvisning til kommunalreformen, har taget generelt forbehold for, om tallene for 2006 er tilstrækkeligt retvisende. Usikkerhederne er nærmere beskrevet i kapitel 4 om baggrund og metode.

³ Det relativt store antal uoplyste (5 procent), som fremgår af tabellen, hænger sammen med indkøringsvanskeligheder ved den nye statistik, idet Ankestyrelsen ikke for alle børn og unge, som var anbragt ved statistikkens start 1. januar 2006, har fået indberettet fornødne oplysninger om barnets anbringelsesstatus.

3.2.1 Iværksættelse af flytning/ændring af anbringelsessted

Kommunerne har til årsstatistikken 2006 indberettet i alt 1.220 afgørelser om anbragte børn/unges flytning til nyt anbringelsessted, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5 Planlagte og uplanlagte ændringer af anbringelsessted

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Planlagt	127	52	156	54	256	61	135	51	674	55
Uplanlagt	113	46	131	45	156	37	125	47	525	43
Uoplyst	6	2	3	1	8	2	4	2	21	2
	246	100	290	100	420	100	264	100	1.220	100
I alt	246	20	290	24	420	34	264	22	1.220	100

De af kommunerne indberettede flytninger af anbragte børn og unge var præget af udsving i 3. kvartal 2006. Flytningerne i 3. kvartal udgjorde således 34 procent af alle flytningerne i året. Udsvinget må bl.a. ses i sammenhæng med børnenes skoleskift.

I anbringelsesstatistikken sondres mellem planlagte og uplanlagte ændringer af anbringelsessted.

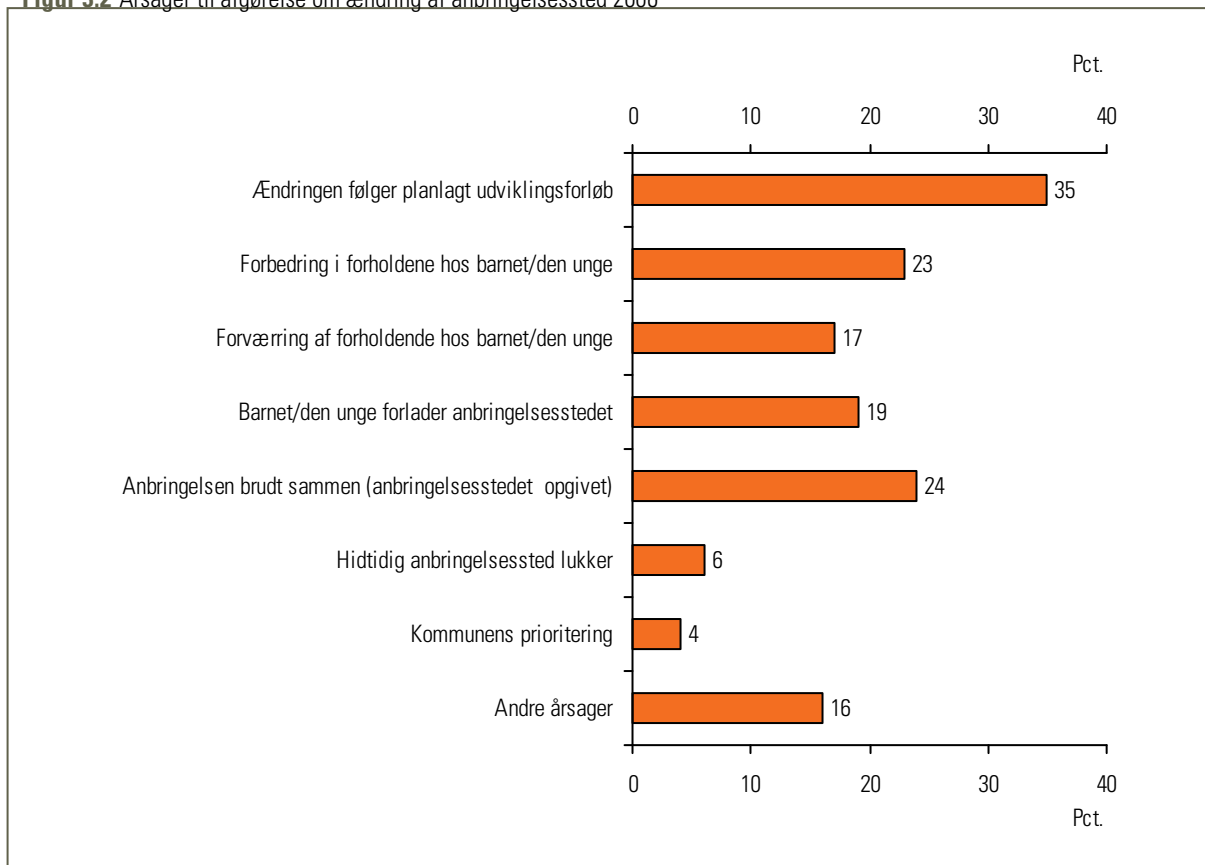
En planlagt flytning er i statistikken afgrænset til de flytninger, der var forudset eller forventet i den gældende handleplan for barnet/den unge. For eksempel kan handleplanen have taget højde for, at barnets/den unges alder og udvikling efter en given periode ville skabe behov for et andet anbringelsessted. Uplanlagte ændringer er i statistikken ensbetydende med, at det er uforudsete forhold, som har nødvendiggjort flytningen.

55 procent af flytningerne i 2006 var planlagte flytninger, *jf. tabel 3.5.*

35 procent af flytningerne af anbragte børn og unge var del af et planlagt udviklingsforløb. I 23 procent af tilfældene var flytningen en følge af en forbedring i forholdene hos barnet/den unge, *jf. figur 3.2.*

Sammenbrud af anbringelsen var medvirkende årsag til beslutningerne om flytning af børn og unge i 24 procent flytningerne i 2006. En konstateret forværring af forholdene hos barnet/den unge var medvirkende årsag i 17 procent af tilfældene. 19 procent af tilfældene blev flytning besluttet, fordi barnet/den unge havde forladt anbringelsesstedet eller ikke ville være der.

Figur 3.2 Årsager til afgørelse om ændring af anbringelsessted 2006

Note: Procenterne i figuren summer ikke til 100, da der har været mulighed for at markere flere årsager til flytning af barnet/den unge.

To tredjedele af flytningerne i 2006 (65 procent) skete på handlekommunens foranledning. Dette må blandt andet ses i sammenhæng med, at det er kommunen, der følger op på indsats og handleplan og i givet fald træffer afgørelse om ændret anbringelsessted, *jf. tabel 3.6*

Table 3.6 Flytningerne i 2006 kvartalsvis fordelt efter foranledning til afgørelsen om ændring af anbringelsessted

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Flytning på foranledning af:										
Kommunen	168	68	185	64	285	68	159	60	797	65
Anbringelsesstedet	121	49	128	44	204	49	101	38	554	45
Barnet/den unge	107	44	118	41	198	47	95	36	518	43
Forældremyndighedsindehaver	78	32	81	28	152	36	77	29	388	32
Domstol (ungdomssanktion)	4	2	10	3	7	2	9	3	30	3
Politi/anklagemyndighed	3	1	3	1	5	1	9	3	20	2
Ankemyndighed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt (se note)	246	100	290	100	420	100	264	100	1.220	100

Note: Procenterne i tabellen summer ikke til 100, da der har været mulighed for at markere flere.

Flytninger skete i 45 procent af tilfældene på foranledning af anbringelsesstedet. I en del af disse tilfælde skete flytning af barnet/den unge på foranledning af både kommunen og anbringelsesstedet.

I 43 procent af flytningerne havde barnet/den unge selv været medvirkende til beslutningen om ændring af anbringelsesstedet, og i 32 procent af tilfældene på forældrenes foranledning.

3.2.2 Ændring af anbringelse uden samtykke til anbringelse med samtykke

I nogle tilfælde meddeler forældremyndighedsindehavere og unge over 15 år efterfølgende samtykke til en anbringelse, der er blevet gennemført som tvangsmæssig foranstaltning efter § 42. Hvis anbringelsen herefter får status som anbringelse med samtykke, indberettes samtykket som sagshændelse.

Kommunerne har indberettet 93 tilfælde, hvor der i 2006 efterfølgende er givet informeret samtykke til en løbende tvangsmæssig anbringelse, med det resultat, at anbringelsen herefter har fået status som anbringelse med samtykke.

3.2.3 Generel opfølgning af indsats og handleplan

I statistikken for 2006 indgår 6.976 opfølgninger af indsats og handleplan for børn og unge anbragt uden for hjemmet.

I 2.519 tilfælde eller 36 procent af kommunernes indberettede opfølgninger blev det besluttet at revidere handleplanen, mens det for 61 procent af opfølgningerne er oplyst, at barnets/den unges handleplan ikke blev revideret, jf. *tabel 3.7*.

Tabel 3.7 Registrerede opfølgninger af indsats og handleplan i 2006 kvartalsvis fordelt

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Handleplan blev revideret	628	39	797	38	526	37	568	31	2.519	36
Handleplan blev ikke revideret	938	58	1.252	60	846	60	1.197	66	4.233	61
Uoplyst	51	3	59	3	51	4	63	3	224	3
Opfølgninger i alt	1.617	100	2.108	100	1.423	100	1.828	100	6.976	100

Kommunerne skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet/den unge, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Herefter skal kommunen med højst 12 måneders mellemrum foretage en tilsvarende vurdering, jf. § 56. Vurderingen tager udgangspunkt i de mål og delmål, der er opsat i handleplanen.

Vurderingen af indsatsen og handleplanen skal ske på baggrund af løbende tilsyn og samtale med barnet/den unge på anbringelsesstedet samt efter kontakt med forældremyndighedsindehaver.

Anbringelsesstatistikken for 2006 omfatter indberettede opfølgninger af indsats og handleplan for anbragte børn og unge *under* 18 år.

Det må på baggrund af de indberettede sagshændelser vurderes, at det kun er en del af de foretagne opfølgninger, der er blevet indberettet⁴, jf. i øvrigt kapitel 4 om baggrund og metode.

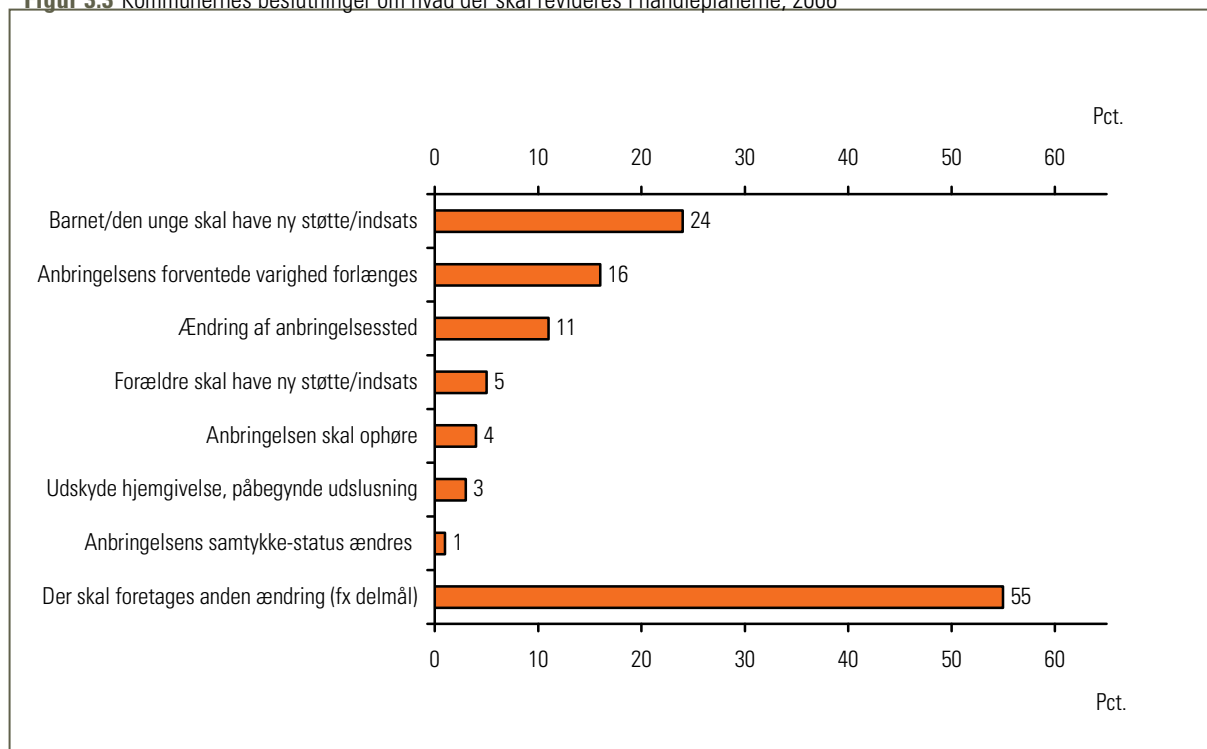
⁴ Ankestyrelsen vurderer, at det indberettede herved alene giver mulighed for overordnet at vurdere opfølgningerne i 2006. Det vil sige udviklingen i og fordelingen af omfanget, i hvilket opfølgningerne har resulteret i revision af handleplanerne for de anbragte børn og unge.

Indberetningerne giver derimod kun begrænset mulighed for at vurdere, om kommunerne i 2006 gennemførte alle de opfølgninger af indsats og handleplan, de i henhold til servicelovens § 56 var forpligtet til.

Det ses således, at antallet af registrerede opfølgninger i anbringelsesstatistikken for 2006 kun udgør omkring halvdelen af antal anbragte børn og unge under 18 år i 2006. Det registrerede antal skønnes herved at undervurdere det faktiske antal opfølgninger, der er gennemført.

I 24 procent af revisionerne har kommunerne besluttet, at barnet/den unge skulle have ny støtte eller indsats, mens det i 16 procent blev besluttet, at anbringelsens forventede varighed skulle forlænges, jf. figur 3.3.

Figur 3.3 Kommunernes beslutninger om hvad der skal revideres i handleplanerne, 2006

I 11 procent af de reviderede handleplaner blev det besluttet at ændre anbringelsesstedet. I 4 procent af tilfældene blev det besluttet, at anbringelsen skulle ophøre og i 3 procent at udskyde hjemgivelsen og/eller påbegynde udslusning.

I 5 procent blev det besluttet at tilbyde forældrene ny støtte/indsats.

I 1 procent besluttede handlekommunen at foranledige den gældende samtykkestatus ændret.

I over halvdelen af revisionerne i 2006 (55 procent) traf kommunen herudover afgørelse om, at der skulle foretages andre ændringer i handleplaner, eksempelvis af delmål.

3.2.4 Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden

Kommunerne indberetter i en række tilfælde forelæggelser for børn og unge-udvalget til anbringelsesstatistikken. Det drejer sig om følgende sagstyper:

- Ændring af anbringelse fra samtykke til uden samtykke, § 42.
- Udskydelse af hjemgivelse, påbegyndelse af udslusning, § 42a, stk. 1-2.
- Opretholdelse af anbringelse, forlængelse af anbringelsens forventede varighed § 43.
- Opretholdelse af anbringelse (inden 1 måned) efter foreløbig beslutning, § 45, stk. 3.
- Beslutning ved ændring af anbringelsessted efter § 55, stk. 5-6.
- Begrænsninger i barnets/den unges adgang til kommunikation, § 57, stk. 3, jf. stk. 5.
- Andre spørgsmål med forelæggelse for børn og unge-udvalget.

Kommunerne har meddelt, at de i 2006 havde 472 forelæggelser af spørgsmål for børn og unge-udvalgene. I alt var der 683 spørgsmål, som i 2006 har været forelagt børn og unge-udvalgene vedrørende forholdene for børn og unge under anbringelsen. Afgørelserne i sagerne fordeler sig som vist i *tabel 3.8*.

Tabel 3.8 Børn og unge-udvalgenes afgørelser i anbringelsesperioden

2006	Tiltrådt	Ikke tiltrådt	I alt	Tiltrådt i procent
Ændring af afgørelse fra samtykke til uden samtykke (§ 42)	64	7	71	90
Udskydelse af hjemgivelse, påbegyndelse af udslusning, (§ 42a, stk. 1-2)	4	2	6	67
Opretholdelse, forlængelse af forventet varighed (§ 43)	217	1	218	100
Opretholdelse af anbringelse efter foreløbig beslutning (inden 1 måned) (§ 45, stk. 3)	61	2	63	97
Beslutning ved manglende samtykke til ændring af anbringelsessted (§ 42)	34	2	36	94
Begrænsning i barnets eller den unges ret til kommunikation (§ 57, stk. 3, jf. stk. 5)	67	5	72	93
Andre forelæggelser	129	88	217	59
Indberettede afgørelser i alt	576	107	683	84

Antal indberettede forelæggelser i alt: 472. Der har ofte været forelagt flere spørgsmål i samme forelæggelse. Det samlede antal indberettede forelagte spørgsmål er 683.

Ifølge indberetningerne har børn og unge-udvalgene således i 64 tilfælde ændret en anbringelse med samtykke til anbringelse uden samtykke (§ 42).

I 4 tilfælde har børn og unge-udvalgene besluttet en udskydelse af hjemgivelse (påbegyndelse af udslusning,) efter reglerne i § 42a, stk. 1-2. Børn og unge-udvalgene har i 217 tilfælde besluttet at opretholde en anbringelse og/eller at forlænge den forventede varighed heraf efter reglerne i § 43.

Kommunerne har i 61 tilfælde indberettet, at en anbringelse uden samtykke truffet efter reglerne i § 45 (formandsafgørelse) inden for 1 måned er besluttet opretholdt af børn og unge-udvalget.

I 34 tilfælde har kommunerne indberettet, at børn og unge-udvalget har besluttet en tvangsmæssig foranstaltning efter § 42 i forbindelse med manglende samtykke til skift af anbringelsessted.

Ifølge det indberettede har børn og unge-udvalgene i 67 tilfælde besluttet begrænsning i barnets eller den unges ret til kommunikation, jf. § 57, stk. 3, jf. stk. 5.

Herudover er der indberettet 129 andre forelæggelser for børn og unge-udvalgene. I hovedparten af tilfældene tiltræder udvalget forvaltningens indstilling om de ovenfor nævnte spørgsmål i relation til anbringelsen.

3.2.5 Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse

I statistikken indgår 2.358 registrerede afgørelser om hjemgivelse og ophør af anbringelse uden for hjemmet, herunder ophør af efterværn, som kommunerne har truffet i 2006.

I 23 procent af tilfældene var årsagen til hjemgivelse, at formålet med anbringelsen var blevet opnået. I 20 procent af tilfældene skete hjemgivelse på forældremyndighedsindehavers begæring, mens årsagen i 14 procent af tilfældene var, at formålet med anbringelsen ikke kunne opnås, jf. *tabel 3.9*.

Tabel 3.9 Registrerede hjemgivelser og andre ophør fordelt på årsager til hjemgivelse eller ophør

2006	Antal	Procent
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen er opnået	531	23
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen blev ikke opnået	330	14
Hjemgivelse på forældremyndighedsindehavers begæring	433	18
Hjemgivelse da den unge over 15 år har trukket samtykke tilbage	274	12
Hjemgivelse, børn og unge-udvalget har ikke tiltrådt forlænget anbringelse	5	0
Hjemgivelse, Ankestyrelsen har hjemgivet barnet/den unge	14	1
Hjemgivelse, Landsretten har ophævet afgørelsen om anbringelse	2	0
Ophør idet den unge fyldte 18 år	443	19
Ophør af efterværn med døgnophold	178	8
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	22	1
Sagsophør idet sagen er overdraget til ny handlekommune	150	6
Andet ophør/sagsophør	344	15
Årsag til hjemgivelse/ophør uoplyst	208	9
Ophør i alt	2.358	100

Note: Procenterne summer ikke til 100, da ophør af anbringelse kan ske af mere end én årsag.

I 12 procent af tilfældene var årsagen til ophøret, at den over 15-årige havde trukket deres samtykke til anbringelsen tilbage

I 19 procent ophørte anbringelsen som følge af, at den unge fyldte 18 år. 8 procent vedrørte ophør af efterværn. I 6 procent af ophørene har den indberettende kommune afsluttet sagen ved overdragelse af handlekommuneforpligtelsen til ny handlekommune, oftest i tilknytning til efterværn.

Det må på baggrund af det indberettede vurderes, at det ikke er alle besluttede hjemgivelser og ophør, der er blevet indberettet til anbringelsesstatistikken. En væsentlig del af de manglende indberetninger er efterfølgende søgt udlignet ved teknisk korrektion i Ankestyrelsen, jf. kapitel 4 om baggrund og metode.

3.3 Efterværn til unge over 18 år

Efter servicelovens § 62a kan visse foranstaltninger for børn og unge, herunder døgnophold i et anbringelsessted, opretholdes eller genetableres i efterværn, som kan opretholdes indtil den unge fylder 23 år. Kommunen skal senest seks måneder forud for det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn.

3.3.1 Afgørelser om efterværn forud for det fyldte 18.år

Kommunernes indberetninger til statistikken omfattede 372 afgørelser i 2006 om behov for efterværn med døgnophold, truffet af kommunerne forud for det 18. år, jf. *tabel 3.7*.

Tabel 3.10 Kommunernes indberettede afgørelser om efterværn forud for det fyldte 18. år, kvartalsvist fordelt

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Døgnophold i et anbringelsessted	74	60	77	50	40	56	33	45	224	53
Personlig rådgiver for den unge	7	6	10	7	4	6	4	6	25	6
Fast kontaktperson til den unge	20	16	36	23	22	31	15	21	93	22
Udslusningsordning	22	18	27	18	14	19	26	35,6	89	21
Visiteret til efterværn i alt	104	95	128	96	63	97	64	99	359	97
Ikke behov for efterværn ved det fyldte 18. år	5	4	5	3	2	3	1	1	13	3
Afgørelsens art uoplyst	14	11	21	14	7	10	8	11	50	12
Afgørelser i alt	123	100	154	100	72	100	73	100	422	100

Note: Procenten er beregnet ud fra det samlede antal indberettede afgørelser om behov for og visitation til efterværn.
 Note: Procenterne summer ikke til 100, da der kan knyttes mere end én foranstaltning til hver afgørelse.

I 2006 blev det i 224 tilfælde (53 procent af afgørelserne) besluttet, at der er behov for efterværn med døgnophold i et anbringelsessted efter det fyldte 18. år.

I 25 sager (6 procent) har kommunerne afgjort, at der er behov for personlig rådgiver for den unge.

I 93 sager (22 procent) er der vurderet behov for at bevilge en fast kontaktperson for den unge. I 89 af sagerne (21 procent) er det oplyst, at der er vurderet behov for en udslusningsordning.

I 13 tilfælde (3 procent) blev det af kommunen vurderet, at den unge ikke har behov for efterværn.

Anbringelsesstatistikken 2006 indeholder desuden kommunernes indberettede oplysninger om formålet med det bevilgede efterværn, jf. *tabel 3.11*.

Tabel 3.11 Kommunernes angivne formål med at bevilge efterværn, 2006

Formål:	2006	
	Antal	Procent
Bidrag til en bedre indføring på arbejdsmarkedet	113	31
Give støtte til gennemførelse af uddannelse	248	69
Fremme en glidende overgang til selvstændig tilværelse/bolig	310	86
Andet og uoplyst	96	27
Bevillinger i alt	359	100

Note: Procenten er beregnet ud fra det samlede antal indberettede afgørelser (359) med beslutning om efterværn.

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der kan knyttes mere end én foranstaltning til hver afgørelse.

Det angivne formål med de unges efterværn var i 2006 i 86 procent af afgørelserne at fremme en glidende overgang til en selvstændig tilværelse og selvstændig bolig for den unge.

I 69 procent var det angivne formål at give støtte til, at den unge kan gennemføre en uddannelse, og i 31 procent af tilfældene at den unge får en bedre indføring på arbejdsmarkedet.

3.3.2 Iværksættelse af efterværn med døgnophold

I statistikken indgår 292 iværksættelser af efterværn med døgnophold foretaget i 2006, herunder genetablering af efterværn efter det fyldte 18. år, jf. *tabel 3.12*.

Tabel 3.12 Iværksættelse af efterværn med døgnophold og type af anbringelsessted

	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal		2006	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Netværksplejefamilie	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0
Slægtsanbringelse	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0
Anden plejefamilie	24	34	14	17	25	28	10	20	73	25
Eget værelse	12	17	14	17	18	20	8	16	52	18
Kommunalt døgntilbud	3	4	3	4	3	3	7	14	16	6
Døgninstitution	15	21	15	18	13	15	9	18	52	18
Kost- og/eller efterskole	2	3	3	4	4	5	1	2	10	3
Socialpædagogisk opholdssted	12	17	32	39	25	28	15	29	84	29
Uoplyst	2	3	0	0	1	1	0	0	3	1
All	70	100	82	100	89	100	51	100	292	100

I 2006 var 84 af de etablerede eller genetablerede efterværn (29 procent) blevet iværksat ved at den unge er visiteret til ophold i socialpædagogisk opholdssted.

75 unge (26 procent) var blevet etableret eller genetableret i plejefamilie, herunder netværksplejefamilie eller ved slægtsanbringelse.

52 unge (18 procent) var blevet etableret eller genetableret i eget værelse. For andre 52 unge (18 procent) blev efterværnet etableret i døgninstitution.

4 Baggrund og metode

Den 1. januar 2006 trådte nye regler om særlig støtte til børn og unge i kraft, jf. Lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreformen).

Loven forudsætter, at der med reformen sker en øget central indsats for at følge med i udviklingen på området og evaluere indsatsen.

Der er derfor som led i reformen etableret et statistisk informationssystem, anbringelsesstatistikken, om de afgørelser, der træffes vedrørende børn og unge, der anbringes uden for eget hjem. Det er således blandt andet hensigten at anvende anbringelsesstatistikken til at følge udviklingen på området – herunder udviklingen i sagsbehandlingen.

4.1 Anbringelsesstatistikens formål og etablering

Formålet med anbringelsesstatistikken er at bidrage til at forbedre grundlaget for overvejelser og beslutninger om udviklingen på anbringelsesområdet.

Anbringelsesstatistikken har også til formål at bidrage til ledelsesinformation – både i kommunerne, de sociale nævn og Ankestyrelsen, herunder til dokumentation af sagsbehandlingen med henblik på ledelsens overvejelser om udvikling og forbedring. Oplysninger fra statistikken kan tænkes anvendt i myndighedernes planlægning samt som inspiration ved kommunens udarbejdelse af den lovbestemte sammenhængende børnepolitik.

Med virkning fra 1. januar 2006 fik alle landets kommuner, de sociale nævn og Ankestyrelsen pligt til at indberette oplysninger i forbindelse med afgørelser omkring børn og unge anbragt uden for hjemmet efter servicelovens bestemmelser eller efter dom (ungdomssanktion). Med vægt på at etablere en så aktuel statistisk belysning som muligt er det fastsat, at oplysningerne som hovedregel skal være indberettet senest 4 uger efter afgørelse er truffet, jf. retssikkerhedsbekendtgørelsens § 59, stk. 4.

Ankestyrelsen har ansvaret for anbringelsesstatistikken og varetager driften i samordning med Danmarks Statistiks tællinger på området. Anbringelsesstatistikken bygger på elektronisk indberetning, og der er etableret et indberetningssystem på internettet svarende

til det system, kommunerne og de sociale nævn anvender ved indberetning af afgørelser om førtidspension.

Via indberetningssystemet kan kommuner og nævn hente oplysninger fra egne indberetninger til brug for blandt andet ledelsesinformation.

Indberetningsskemaerne er blevet udarbejdet efter drøftelse i et kommunepanel, der har bistået ved test af skemaer og vejledninger. Herudover har Socialministeriet (nu Velfærdsministeriet), Socialforskningsinstituttet, Danmarks Statistik og KL bidraget til overvejelserne omkring statistikkens indhold, omfang, klassifikationer, indberetningskrav mv.

Skemaer og vejledninger til indberetning samt en oversigt over hyppigt stillede spørgsmål (FAQ) kan ses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

I tilknytning til den nye anbringelsesstatistik har Ankestyrelsen udgivet 3 pjecer¹ med information om de nye forvaltningsopgaver efter reformen.

4.2 Statistikkens opbygning og indhold

4.2.1 Kommunernes indberetninger

Indberetningspligten til anbringelsesstatistikken påhviler den kommune, der er handlekommune for barnet eller den unge. Første gang kommunen indberetter en afgørelse eller anden sagshændelse for et barn eller en ung, skal kommunen indberette grundoplysninger om barnet/den unge og indehaver(e) af forældremyndigheden.

Der skal også indberettes grundoplysninger i sager, hvor kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune, blandt andet i forbindelse med etablering af efterværn i anbringelsesstedet for den unge.

Kommunerne indberetter følgende oplysninger, hver gang der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung:

- Om afgørelsen om anbringelse er med eller uden forældrenes samtykke
- Baggrund og udslagsgivende årsager til beslutningen om anbringelse
- Beslutning om anbringelsessted (visitation)

¹ De 3 pjecer er:

'Anbringelsesreformen', Ankestyrelsen, januar 2006.

'Hvordan indberetter du til anbringelsesstatistikken?', Ankestyrelsen, januar 2006.

'Anbringelsesstatistikken – inspiration til ledelsesinformation', Ankestyrelsen, marts 2006.

- Undersøgelse og inddragelse af barnet/den unge og forældrene
- Handleplan og tidsperspektiv for indsatsen

Endvidere indberetter kommunerne i forbindelse med afgørelser, der træffes mens barnet/den unge er anbragt uden for hjemmet. Der sker indberetning af oplysninger fra disse afgørelser, uanset om afgørelsen om anbringelse er truffet før eller efter 1. januar 2006:

- Iværksættelse af ændret anbringelsessted
- Ændring af tvangsanbringelse til anbringelse med samtykke
- Generel opfølgning på indsats og handleplan for anbragte børn og unge under 18 år
- Forelæggelse af sager for børn og unge-udvalget
- Hjemgivelse/ophør af anbringelse eller efterværn
- Afgørelser om efterværn senest 6 måneder før det fyldte 18. år
- Iværksættelse af efterværn med døgnophold (efter det fyldte 18. år).

Med kravet i servicelovens § 56 (fra 1. januar 2007 § 70) om, at der skal ske en opfølgning i anbringelsessagerne med vurdering af indsats og handleplan mv. mindst én gang årligt, skal samtlige anbragte børn og unge under 18 år være indberettet til statistiksystemet ved udgangen af 2006.

4.2.2 Ankemyndighedernes indberetninger

De sociale nævn indberetter oplysninger om alle nævnsafgørelser om foranstaltninger for udsatte børn og unge, truffet fra og med 1. januar 2006. Afgørelserne, der indberettes, omfatter:

- klagesager, det vil sige afgørelser som nævnene har truffet i forbindelse med klager over kommunale afgørelser om foranstaltninger til udsatte børn og unge
- egendriftssager, det vil sige sager om udsatte børn og unge, som nævnene tager op af egen drift (jf. servicelovens § 47, fra 1. januar 2007 § 65) for eksempel efter at have modtaget en underretning.

Ankestyrelsen skal foretage indberetning til statistikken af oplysninger fra alle styrelsens sager om anbringelse af børn eller unge uden for hjemmet. Afgørelserne, styrelsen skal indberette, omfatter således:

- ankesager, det vil sige afgørelser som Ankestyrelsen har truffet i forbindelse med klager over tvangsmæssige anbringelser af børn og unge
- afgørelser i anbringelsessager, som Ankestyrelsen tager op af egen drift (jf. servicelovens § 47, fra 1. januar 2007 § 65)
- afgørelser truffet af landsretterne.

4.3 Validering af de indberettede oplysninger

For at sikre, at opgørelserne i denne statistik er retvisende for 2006, har de indberettede oplysninger, som danner grundlag for denne årsstatistik, gennemgået en omfattende valideringsproces. Oplysningerne i denne årsstatistik bygger på de indberettede afgørelser frem til starten af 2008.

I tilknytning til, at afgørelserne er indberettet til Ankestyrelsen, er data blevet gennemgået for fejl og mangler. Der er således i indberetningsskemaerne på internettet indbygget kontrolfunktioner til validering af for eksempel personnumre og kommunekoder. Valideringerne henleder opmærksomheden på mulige fejl og giver i nogle tilfælde en fejlmeddelelse, som medfører at videre indberetning til skemaet spærres, indtil berigtigelse af det indtastede har fundet sted.

Efterfølgende er de indberettede skemaer i Ankestyrelsen gennemgået for mangler, dobbeltregistreringer og udeladelser mv., og de indberettende myndigheder er blevet kontaktede med henblik på berigtigelse eller ajourføring af det indberettede.

Statistiksystemet giver kommuner og de sociale nævn mulighed for at udtrække egne indberettede oplysninger med henblik på ledelsesinformation mv. Ankestyrelsen har kunnet konstatere, at denne mulighed anvendes af en del kommuner. Udtrækkene giver kommunerne og de sociale nævn en mulighed for kvalitetskontrol, som både kan fremme kvaliteten af sagsbehandlingen og af statistikken.

Det er et særskilt formål at sikre så god kontinuitet som mulig i anbringelsesstatistikken i forhold til Danmarks Statistiks hidtidige tællinger på anbringelsesområdet, således at databrud minimeres. I den forbindelse har Ankestyrelsen tilsendt kommunerne oplysninger, der er sammenholdt med opgørelserne fra Danmarks Statistik vedrørende antal anbragte børn og unge pr. 31. december 2005. Herved har kommunerne haft mulighed for at gennemgå sammenholdelsen for at rette fejlagtige registreringer.

Ankemyndighedernes indberetninger er i forbindelse med denne årsstatistik alene anvendt til validering af kommunernes indberetninger.

For at give kommunerne mulighed for at berigtige de indberettede oplysninger, udsendte Ankestyrelsen i forbindelse med den sidste valideringsfase et antal tabeller til de 98 kommuner. Følgende tabeller, som vil blive offentliggjort på kommuneniveau på Dataportalen, blev sendt ud:

- Tabel 2.1 Afgørelse om anbringelse efter sagsart
- Tabel 2.5 Afgørelser om anbringelse fordelt efter køn og alder

- Tabel 2.6 Første anbringelsessted, når barnet bliver anbragt
- Tabel 2.11 Tilvejebringelse af barnets holdning til anbringelsen
- Tabel 3.1 og tabel 3.2 Antal børn og unge anbragt pr. 31. dec. 2006 fordelt efter alder og anbringelsessted
- Tabel 3.4 Opfølgninger og andre sagshændelser i anbringelsesperioden

Kommunerne blev bedt om at melde tilbage, om billedet for de udsendte tabeller var retvisende for 2006 for hver af de gamle kommuner i det geografiske område, den nye kommune omfatter. Ankestyrelsen bad om, at lederen for afdelingen med ansvaret for anbringelser af børn og unge godkendte tilbagemeldingen. Enkelte kommuner har taget forbehold for indberetningerne.

Hvis kommunerne havde rettelser til de udsendte tabeller, blev de bedt om at påføre de rigtige sumtal og fordelinger. I de tilfælde, hvor kommunen alene har indberettet et sumtal, som var forskelligt fra det udsendte, har Ankestyrelsen fordelt sumtallet forholdsmæssigt i de enkelte kategorier.

4.4 Særlige forhold i forbindelse med oplysningerne

4.4.1 Sammenhold med oplysninger fra Danmarks Statistik

Danmarks Statistik offentliggør statistik for 2006 på et senere tidspunkt. Status for antallet af anbragte børn og unge pr. 31. december 2006 i Danmarks Statistik kan afvige fra Ankestyrelsens opgørelse.

Opgørelserne i de vedlagte tabeller vedrører alene de børn og unge, som kommunerne har været handlekommune for i 2006. Tallene er således ikke nødvendigvis sammenlignelige med registeropgørelser, hvor kommunen er betalingskommune.

4.4.2 Indberetninger om opfølgning

Ca. 12.300 under 18 år var den 31. december 2006 anbragt uden for hjemmet. De fleste af disse skulle have haft opfølgning mindst én gang i løbet af 2006. Hertil kommer, at alle hjemgivne skulle have vurderet indsats og handleplan forud for hjemgivelsen.

Antallet af indberettede opfølgninger er imidlertid kun ca. halvdelen af antallet af anbragte. På den baggrund kan det formodes, at der er alene er en begrænset del af opfølgningerne, der er indberettet. I forbindelse med valideringen i kommunerne er det imidlertid kun få af kommunerne, der har taget forbehold for, at tallet er retvisende. Det kan således ikke afvises, at handlekommunerne i en række tilfælde har undladt deres forpligtelse efter § 56 (efter den 1. januar 2007 § 70).

4.4.3 Ændring af anbringelsessted

Iværksættelse af ændret anbringelsessted omfatter de ændringer, hvor barnet/den unge skifter folkeregisteradresse. Det kan for eksempel være til en ny plejefamilie. Flytning mellem sikret og ikke sikret afdeling betragtes som ændret anbringelsessted uanset om folkeregisteradressen måtte være den samme.

Forudsætningen for, at en ændring af anbringelsessted kan indberettes som ”planlagt”, er, at flytningen til det nye sted og flyttetidspunktet er i overensstemmelse med de tidligere udarbejdede handleplaner. Er ændringen af anbringelsessted først blevet indarbejdet ved den ajourføring af indsatsen og handleplanen efter § 56, stk. 1, som er foretaget i tilknytning til flytningen, betragtes denne som uplanlagt. Hvis flytningen af barnet for eksempel følger af en ankeafgørelse, som går kommunen imod, indberettes flytningen som uplanlagt.

4.4.4 Indberetninger om hjemgivelser/ophør

Der mangler især indberetninger af hjemgivelser/ophør i Ankestyrelsens statistik.

Ankestyrelsen har i den forbindelse suppleret med tekniske udskrivninger i følgende tilfælde:

1. Ved det fyldte 18. år i 2006, hvor kommunen forud har truffet beslutning om ikke at bevillige efterværn med døgnophold
2. Ved det fyldte 18. år i 2006, hvor handlepligten ved efterværn er overgået til en anden kommune i 2006
3. Hvor handlepligten af andre årsager er overgået til anden kommune i 2006
4. Ved det fyldte 23. år i 2006.

4.4.5 De udslagsgivende forhold til afgørelsen fordelt efter de 6 temaer i § 38 undersøgelsen

De udslagsgivende årsager hos dels barnet/den unge og forældrene er kategoriseret, så de afspejler de 6 temaer, som skal belyses i den socialfaglige undersøgelse (§ 38 undersøgelsen), der skal udarbejdes inden der træffes afgørelse om anbringelse.

Hvis udslagsgivende forhold	Så henregnes til
For barnet= 1,2 eller 3	Udvikling og adfærd
For barnet=4 eller 14 eller For forældrene=1-12 eller 14-15	Familieforhold
For barnet =5 eller 6	Skoleforhold
For barnet= 7-12 eller For forældrene= 13	Sundhedsforhold
For barnet= 13	Fritidsforhold og venskaber
For barnet= 15	Andre relevante forhold

Hvis ingen af ovenstående eller alene =16	Uoplyst – medregnes ikke i figuren
---	------------------------------------

Note: Tallene henviser til kategorien i indberetningsskemaet

4.5 Personfølsomme oplysninger

Anbringelsesstatistikken er en personstatistik, hvor alle registreringer sker på barnets/den unges personnummer. Statistikindberetningerne omfatter desuden en registrering af en række oplysninger om forældremyndighedens indehaver(e) og ændringer heri.

Statistikregisteret er anmeldt til Datatilsynet som et statistisk-videnskabeligt personregister med personfølsomme oplysninger. Anmeldelsen kan ses på www.datatilsynet.dk.

Der er truffet en række foranstaltninger i forbindelse med etableringen af statistikken. De skal sikre, at de registrerede oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde, og at oplysningerne om den enkelte person alene anvendes til statistisk-videnskabelige formål. Indberetningssystemet er blandt andet sikret ved sikkerhedscertifikat og stærk kryptering i forbindelse med den elektroniske transmission af data. Desuden er databehandlingen i Ankestyrelsen omfattet af vidtgående tekniske og administrative sikkerhedsforanstaltninger. Det er ved udstedelse af adgangskoder til indberetning forudsat, at også kommunerne og de sociale nævn omgærder deres indberetning data med fornøden sikkerhed.

Data fra statistikregisteret kan videregives til statistisk-videnskabelige formål. Data vil således blive videregivet til Danmarks Statistik til validering og vedligeholdelse af Danmarks Statistiks Børnedatabase. Herudover kan videregivelse kun ske efter ansøgning til godkendte forskningsformål. Data fra statistiksystemet må ikke anvendes som udgangspunkt for afgørelser vedrørende enkeltpersoner.